

Цанко Лавренов

Цанко Лавренов

(1896 – 1978)

120 години от рождението му. Художник – живописец и график.

Виена (1921 – 1922). През 1925 г. пътува из Италия, където се запознава с изкуството на италианските художници. Минава през различни етапи, докато намери своя собствен стил. Изучава стенописите в близките до Пловдив манастири, използваните с миниатюри ръкописи в манастирските библиотеки, изследва пловдивските църкви. Накрая открива своя истински учител – Захарий Зограф и обаянието на българската възрожденска живопис.

Паралелно с интереса към пейзажния жанр, основна тема в творбите му е старата българска архитектура. Първата работа, която му носи известност е акварелната рисунка „Иконостас“ (1926), следват пейзажи от Стара Пловдив и Рилския манастир. Пейзажите от Рилската Света обител поставят началото на един дълъг ма-

настирски цикъл, възникнал при пребиваването на художника в Света Гора.

Цанко Лавренов твори и в областта на графиката – известни са неговите 12 „пловдивски пощенски карти гравюри“. Сдружил се на независимия вестник „Победа“ (1930 – 1936) и като илюстратор на списанието „Детски живот“ (1930 – 1947). Изявява се като художествен критик и изследовател на изобразителното изкуство. Автор е на монография за Злато Бояджиев, с което го свързва близко приятелство.

За художника се говори, че възпри много предожения, не е желал да продава картините си в чужбина – смътал е, че те принадлежат на България. ◆

Андрей Ляпчев

Роден е в македонското градче Ресен. Учи в реалната гимназия в Битоля, в елитната Солунска българска мъжка гимназия, накрая се премества да учи в Пловдив при своя земляк и учител от Солунската гимназия Трайко Китанчев. В Пловдив се сблъсква със Захари Стоянов и по-късно е приет за член на Българския централен революционен комитет, подготвят освобождението на Македония и съединението на Княжество България с Източна Румелия. Обединението на Северна и Южна България е първото голямо дело, в което Ляпчев взема дейно участие. През 1886 г. попада в средата на крайните националист-русофоби, водени от Стефан Стамболов. В началото приверженик на неговите идеи, Ляпчев започва да опадва към тях и през август 1888 г. дори открито напада Стамболов в

(1866 – 1933)

150 години от рождението му. Държавник и общественик, политик, известен със своя изключителен дипломатически талант.

печат. Чрез това е подложен на преследване и е принуден да напусне страната. Пребивава във Виена, Цюрих, Берлин и Париж – навсякъде посещава лекции по икономика и финанси, изясняват от именити учени, но формално така и не завършва университетско образование.

През 1894 г. след падането на Стамболов, Андрей Ляпчев се завръща в София и заедно с Д. Ризов започва да издава вестник „Млада България“. Известно време се опитва да посредничи за съвместна дейност на

Андрей Ляпчев

македонските организации. В 1896 г. се включва в създаването на Демократическата партия с лидер Петко Каравелов, който впоследствие го въвежда в големата политика. Паралелно с това, Ляпчев активно продължава и в своята журналистическа

Роден глас

Петко Стайнов

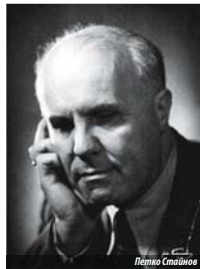
(1896 – 1977)

120 години от рождението му. Композитор, пианист, диригент, публицист, музикален педагог.

цери като пианист. Завръща се в Казанлък, там създава първата си значителна творба – симфоничната сюита „Тракийски танци“. Концертира в града и в страната, организира хор и оркестър, който сам дирижира. От 1927 г. се установява в София, където до 1941 г. преподава пиано в Института за септи.

Петко Стайнов развива широка обществена дейност в областта на музикалната култура – основава хор на слепите (1936), председател е на Съюза на народните хорове в България, на Дружеството на българските композитори „Съвременна музика“ (1933-1944), в периода 1941 – 1944 г. е директор на Народната опера. От 1941 г. е редовен академик на БАН. До смъртта си ръководи създадения през 1948 г. Институт за музика с мюзей при БАН.

Композиторът е известен най-вече със симфоничното си и хорово творчество. Произведенията му са свързани с народната песенност

Петко Стайнов

и ритмика. Автор е на 2 симфонии, 2 симфонични танца, симфонични поеми и други концертни пиеси, на хорови песни, балади и др. Пише статии, посветени на проблемите на българската музика и музикална култура. Носител е на множество награди: орден за наука и изкуство „Цар Борис“, орден „Кирил и Методи“ I ст., два пъти орден „Народна република България“ I ст. и др. ◆

дейност (в периода 1899 – 1905 г. издава в „Реформист“). След смъртта на Каравелов (1903) лидер на партията става Александър Малинов. През 1908 г. Малинов получава от княз Фердинанд мандат за създаване на правителство. В него Ляпчев става министър на земеделието и търговията, а във второто правителство на Малинов (1910 – 1911) е министър на финансите. На последвалите избори Демократическата партия губи и за дълго време остава в опозиция.

След започването на Балканската война (1912) Ляпчев се записва като доброволец. След увеличението си от военна служба на два пъти е избиран за депутат. Оказва силно влияние върху политиката на партийния вестник „Пропорект“, участва в създаването на закони, облекчаващи живота на страната във военно време. След войната (1918) Ляпчев отново поема финансовото министерство, като веднага предприема извънредни мерки за ограничаване на инфлацията. По-късно за кратко време опявава Ми-

нистерството на войната – той е първият цивилен военен министър.

Размирната ситуация в началото на 20-те години и политическият натиск от страна на правителството на Александър Стамболийски водят до арестуването на Ляпчев. Срещу него са повдигнати обвинения като член на правителството на Малинов, посочено за виновник за Втората национална катастрофа. Няколко месеца той прекарва в затвора, освободен е след военния преврат на 9-ти юни 1923 г.

През 1924 г. Ляпчев е избран за лидер на наскоро създаденото десно обединение „Демократически съюз“. Две години по-късно правителството на Цанков пада заради народното недоволство и натиска на политическите опоненти. Ляпчев поема премирещия пост като дипломатически поинент. Ляпчев поема премирещия пост като дипломатически поинент. Ляпчев поема премирещия пост като дипломатически поинент.

Умира от рак на белите дробове, с който – възприет лечението в чужбина – не успява да се пребори. Преди смъртта си Андрей Ляпчев завещава цялото си имущество на Българската академия на науките. ◆